

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Secretariaat: Buitenvestplein 91, Voorburg, Tel. 728315

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Groep II,
25 mei 1958.

Goeden morgen, vrienden.

U begrijpt wel, dat het haast onvermijdelijk is op deze morgen over Pinksterfeest te spreken. Maar er zijn natuurlijk verschillende wegen te vinden om het Pinksterfeest te benaderen. Willen we uitgaan van het bijbels verhaal, dan wordt het niet veel meer dan een geschiedenis van mirakelen. En om eerlijk te zijn - een mirakel, dat moet dienen ter bevestiging van een kerkelijk gezag, heeft in mijn ogen heel vaak veel nadeel. Want men begrijpt de zin der dingen niet en komt zo onwillekeurig tot een opbouw, die van de werkelijkheid aanmerkelijk verschilt. Laat ons daarom de Pinkstergedachte stellen vóór het Pinkstergebeuren.

In elke mens leeft de geest met zijn grote mogelijkheden. Wanneer die geest verheven wordt boven zichzelf, krijgt zij de beschikking over krachten en over een bewustzijn, die zeer ver van het normale verwijderd blijven. De Pinkstergedachte op zichzelf toont ons aan, hoe dit te bereiken is. Waarom zouden we ons hierbij alleen bij het Christendom houden? Want juist Pinksteren ligt buiten het terrein, waarop wij Jezus zelf ontmoeten met zijn wijsheid, met zijn inzicht en zijn leer. Naar ik meen, doen we beter hier uit te grijpen naar enkele lamaïstische geheimen, die zich met dezelfde verschijnselen bezighouden.

Toen het Al geboren werd, was het één. En in het Al werd het wereldei geschapen, zijnde de omhulling van een grote kracht met vaste materie. Vast is de uiterlijke vorm. Zij verhult het leven, dat erin bestaat. Wanneer nu een enkele maal deze scheiding wegvalt, dan blijkt eerst hoe wonderlijk die kracht is. Want eens als de aarde moe is geworden en de hemelen zijn gedooft, dan breekt het wereldei. En daaruit vliegt de Phoenix op van de ontombare geest, die de eeuwen overbrugt.

Dit is geen verhaal van mij. Het is neergelegd door Asishé Yongden (?) in de eerste incarnatie als abt van Laghé Ka Rak. Hier ligt voor mij de kern van alle geloof aan plotselinge openbaring en bewustwording. Wat wij zien, wat wij beleven op de wereld, is niet veel meer dan een schil van vaste materie, waarin de goddelijke krachten, ja, ook het bewustzijn, dat zelfs de mens beroert, verborgen blijven.

Wanneer wij echter vrij zijn van materie, wordt de toestand een andere. In de rituelen der chinese magie komt een aanroeping voor, die vreemd genoeg aan de eigen geest is gericht. Ik vertaal haar ietwat vrijelijk en verkort haar wat, zodat ze dan ongeveer luidt: "Zo bezweer ik U achter te laten datgene, wat gij bezit; bezweer ik U te ontkennen al, wat vorm heeft en dan uit te gaan. En ik zeg U: Ga tot de

diepten en sta tegenover de Zwarte Draak, erkennende zijn geweld en zijn grootheid. En U verwerende met de dolk van de wil zeg ik U: Aanschouw hem en ga op tot de Witte Draak der hemelen, in wie het licht leeft. Zo, in Uzelf geproefd hebbend van licht en duister, zult gij weten, wat de inhoud is van het zijn."

In deze bezweringsformule probeert de magiër zijn eigen bewustzijn van het uiterste in kwaad tot het uiterste in goed te voeren, om zo het totaal der verschijnselen te kennen. Klaarblijkelijk neemt hij aan, dat hij dan daaruit kan selecteren, wat noodzakelijk is. Maar de leerling, die voor het eerst deze formule krijgt voorgezet, vindt daarbij toch wel een vermaan; n.l. dat hij zich altijd moet herinneren, dat - waar hij datgene uit, wat niet in zijn voorouders behouden is - hij dit slechts kan doen, indien het de wet en de wil der goden is.

Nu horen we bij de Chinezen over het algemeen weinig van goden. Eerder zijn hun Godsfiguren krachten, die zich uiteten hetzij in de wind of de wolken dan wel in de zon en de hemel. Alle Godverschijnen is ten slotte voor ons maar een kenteken, waar achter zich een werkelijke macht verbergt. En op Pinksterfeest is het noodzakelijk om door die uiterlijkheid heen te dringen. Zolang de apostelen met hun leerlingen zouden zijn blijven geloven aan een zichtbare God, Die Zich als een vurige zuil zou openbaren, zouden zij niet in staat zijn geweest om waarheid te bevatten. Zelfs op het ogenblik van de openbaring zelve, van de uitstorting van het Pinkstervuur, worden zij nog te zeer benauwd door de beelden, die zij in de Schrift hebben geleerd. En zo komt God tot hen als tot Mozes op Sinaï: een suizelende stilte, voorafgegaan door een windvlaag. En daarin dalen dan de vurige tongen.

Nu kan ik me voorstellen, dat een dergelijk verschijnsel grote indruk maakt. Maar de zin van het Pinksterfeest zelve is daarmee eigenlijk wel voor een groot deel vertekend. Het is een uitstorting geworden van buitenaf. Toch zegt een perzisch wijsgeer: "Geen vat kan meer bevatten dan de inhoud, waarvoor het is gemaakt." Dat zou ik op de mens ook van toepassing willen verklaren. U kunt wel spreken over een uitstorting van de H. Geest, maar die heeft geen enkele zin, wanneer niet in het "ik" de werkelijkheid reeds bestaat, waarbinnen die Geest een bewustwording betekent. De zin van het gebeuren wordt daardoor een andere. Wij beléven a.h.w. de krachten, die in de wereld zijn. En wanneer ze vreemde talen gaan spreken, dan is dat helemaal niet verwonderlijk. Want alle talen zijn in de wereld behouden.

Natuurlijk is er meer aan verbonden dan dat. Stel, dat wijzelven in staat zouden zijn voor een ogenblik alle stoffelijke bekommring achter ons te laten. Een ogenblik bevrijd zijnde van al wat vorm betekent, zouden wij door de schil van onze wereld heen kunnen dringen - door de uiterlijkheden - en zo beseffen wat werkelijkheid wordt; de werkelijkheid, die voor de mens meestal niet bestaat.

De wereld is een levende kracht. Geschapen uit de oneindigheid, gaande door vele fasen, heeft een wezen een bewustzijn bereikt, waardoor het een wereld kan zijn. Achter het vuur, in de aarde geborgen, achter de zware kernen, die het middelpunt van die aarde uitmaken, schuilt een wezen. Een wezen zó groot, dat het alle gedachten, die op aarde gedacht worden en nog vele gedachten der hemelen, in zich bevatten kan. Meer nog, dat het deze ook kan leiden en coördineren, zoals de mens kleine feiten samenvoegt tot één aaneengesloten beeld. Zonder te stellen, dat wij van dit wezen een direct deel zijn, zijn we toch zeker wel gevangen in die reeks van beelden, die binnen dat wezen bestaan. Wij moeten a.h.w. onze wereld beseffen. Stel, dat we dit kunnen doen, dan ligt er voor ons de gehele geschiedenis der wereld als een eindeloos tapijt: Het eerste leven, dat zich nog ongevormd in de zee naar de eerste prooi gaat spoeden; de sauriërs met hun verschrikkelijk geweld; de mens met zijn oorlogen en zijn vrede; de kunst en de scheppingsdrang van een Michel-

angelo; de veroveringslust van een Napoleon; de vernietiging van de laatste wereldoorlogen. Zij alle zijn aaneengevoegd als één blijvend en sprekend geheel, elk met elkaar verweven zonder enige pauze, zonder enige onderbreking, sprekende de gedachten van de wereld, de levenskracht van de wereld. Ik geloof, dat U ook nu kunt beseffen, dat op dat ogenblik de gehele wereld en alle mensheid zich openbaart. Dan is niets, wat behoort tot het menselijk zijn, je vreemd; niets, wat er leeft op aarde; niets, wat er als beeld kan bestaan in de gedachten der aarde. Al deze dingen ken je. Je bent er a.h.w. meester van. In die eenheid kun je dan spreken in alle talen. Ja, in die eenheid kun je dan een enkele gedachte uiten, die weerkaatst wordt in elke mens, en voor een elk wordt tot woorden en een stem. In die eenheid kun je de geschiedenis ontraadselen, die voor de mens in een verre toekomst verborgen ligt. Dan kun je de slang van de tijd samenvoegen tot verleden en heden vervloeien in één werkelijkheid.

Wanneer we een dergelijk gebeuren meemaken, dan is dat zeker geen Pinksterfeest, geen Pinkstergebeuren in de kerkelijke zin van het woord. Maar kunnen wij op een andere wijze een gelijksoortige verlichting bereiken? Wanneer er voor de beperkte ogen der mensen verschijnselen zijn, als vurige tongen, dan is dit alleen maar een symbool van een eenheid, die bereikt wordt met de wereld, waartoe U behoort. De fout, die menigeen maakt in zijn denken, is te stellen, dat er buiten die wereld een God bestaat, Die als een vorstelijk marionnetten-speler de mensen laat dansen over een wereldtoneel, lachende over het ongeluk, dat Hijzelve hen toebrengt, oordelende over fouten, die Hijzelve veroorzaakt. Als dat waar is, dan is die God geen God, dan zijn de wereld en het leven niets anders dan poppenkast. Zo kan het niet zijn. Natuurlijk, er zal ergens een God zijn, Die alles omvaamt. Maar dat is een God, Die wij niet kunnen vatten; een God, Die te vreemd, te ver, te groot is. Maar een deel van die God is in onze eigen wereld geopenbaard. Het is de eenheid daarmede - en niet het ingrijpen van een vorstelijke marionnettenhanteerder, van een goddelijke kracht, die speelt met schepselen - die een werkelijk Pinkstervuur kan betekenen.

Er zijn nog andere punten, die het oosten ons soms op zo'n verbluffende wijze voor ogen stelt. In Indië bestaat een kleine legende. Ze begint met ons te beschrijven, hoe een boer verlangt naar gezag en naar leven; en zo ontplooit zich langzaam het verhaal, totdat hij de hoogste rangen heeft bereikt. Maar in deze dingen vindt hij geen vrede. Eindelijk ontmoette hij een goddelijke gestalte en deze stelt hem, dat hij - eerst door niets van dit alles te zijn - alles kan zijn. Hij wordt dan monnik en trekt rond door de wereld. Hij is soms krijgsheld, soms vorst, wanneer het voor anderen noodzakelijk is. Maar hij kent alle dingen, want hij is boer met de boeren, handelaar met de handelaars. Hij weerkaatst alle facetten der wereld in zichzelf en blijft toch onberoerd. En daarin - zo wordt dan uitdrukkelijk gesteld - bereikt hij het werkelijke leven en daarmee de grote onthechting.

Ik geloof, dat deze legende eigenlijk ook een Pinksterlegende is. Zolang je de dingen in vakjes wilt verdelen, zolang als je afstand blijft doen van de eenheid, die in alle dingen bestaan moet - niet in stoffelijke zin, dat is onmogelijk maar in geestelijk bewustzijn - kun je geen Pinksteren meemaken, kun je geen bewustzijn krijgen, kun je niet de onthechting bereiken, die het aanschouwen van God zou kunnen betekenen. Maar als je alle dingen gelijkelijk ziet, gelijkelijk a.h.w. in je beseft, dan word je tot een echo van de wereld.

Zo kent ook de Mohammedaan een aardig verhaal, waarvan hijzelf ongetwijfeld de draagwijdte niet kan schatten en dat wederom een illustratie is van wat ik Pinkstergedachte, Pinksterfeest wil noemen. Het was Ali el Baäd, een prediker, die zich tot Mohammeds leer had bekend in het vijfde jaar van de hadj, de grote tocht tegen de afgods-

beelden van Mekka. Er komt een ogenblik, dat hij terugkeert in het land van de Drusen. En de Drusen zijn - zoals U weet - o.a. duivelaanbidders, kortom in de ogen van de Moslems verwerpelijke heidenen. Hij treft daar bovendien verschillende Koerden, hij treft er verder enkele arabische stammen en voelt zich gedrongen om te spreken. En dan denkt hij erover na wat hij gaat zeggen en in gedachten verzonken verblijft hij een lange tijd. (Het staat er uitdrukkelijk.) Wanneer hij ontwaakt, verontschuldigt hij zich bij zijn gastheren en zegt, dat hij had willen spreken. Ze laten hem niet eens de kans om zich verder te verontschuldigen. Ze zeggen: "Zo schoon heeft niemand gesproken." Maar ieder heeft hem verstaan en wel in eigen woord en taal. Wanneer er ook maar enige grond van waarheid in deze legende is, mogen we hier zeker niet over een prediking gaan denken. De waarheid, die Ali el Baäd zou kennen, is in feite zijn verwerken van de openbaring en daardoor een eenheid met de wereld. Op het ogenblik dat hij zich zozeer van die eenheid bewust wordt, dat hij tracht haar te uiten, uit hij haar zonder aarzeling. Niet meer als een simpel woord maar als een reeks van gedachtenbeelden, die aankloppen bij het denken van een ieder, die in de buurt is, tot die gedachte overheerst en hij tot prediker wordt zonder zelf te weten waarom. Het lijkt me weer een weergave van de Pinkstergedachte. Dan kan hij komen tot een eenheid met het werkelijke leven, met de hele wereld, met de krachten, die in de wereld zijn behouden.

Op het ogenblik dat we die eenheid bereiken, is het voor ons erg moeilijk om te spreken over wat we wel of niet doen. We zijn deel geworden van één groots geheel zonder grenzen. Maar voor een ieder, die ons ontmoet in een dergelijke toestand, zijn wij een openbaring. Want in de bescheiden mogelijkheden van ons eigen bestaan openbaren wij niet met woord en beeld maar met het totaal van ons wezen en de innerlijke kracht, die door ons kan uitstromen, voor een ieder zijn ervaren van de cosmos. Ik geloof, dat deze beelden althans enigszins hebben duidelijk gemaakt wat ik van Pinksteren denk. En natuurlijk gaan we dan ook een ogenblik praten over het feit, dat Pinksteren vandaag aan de dag evenzeer waar is en evenzeer bestaat als in een ver verleden. En om dat te bewijzen moet ik weer buiten het Christendom grijpen, dat zich eng aan de verschijnselen heeft vastgeklampt zonder hun inhoud werkelijk te beseffen. Wanneer één gedachte in de wereld uitgaat, sterft zij niet. Zij huwt andere gedachten en bouwt zo de rijkheid van een beeld, waarin alle wereld en alle mogelijkheden omschreven worden. Wanneer één gedachte ledig is van eigen wil, zo huwt zij met de gedachten, die de oneindigheid vormen en openbaart zich in een beeld van denken het totaal van het zijnde.

Niet God gaat tot de mens. De goden dalen wel ter aarde, maar dan is het slechts om hun eigen spel te spelen met wie op aarde leven. Doch de bewuste zendt zijn geest uit tot het rijk der hemelen en is één met de Goden, nemende hun krachten in zichzelf, tot hij scheidt, niet wetende dat hij scheidt; licht geeft zonder te weten, dat hij licht is; en zo - een veelmalen-geborene - één wordt met het zijnde zelve zonder op te houden op een wereld te bestaan. Je kunt op een ogenblik geestelijk zozeer gebonden zijn aan hogere krachten, dat je niet meer leeft in de beperking van een stoffelijke wereld. Je blijft stoffelijk leven. Je werkt, je bestaat, je streeft, je leraart, je zorgt. Maar....het is net, of je het zelf niet doet. Het is, of er veel grotere en rijkere dingen in je leven. Wanneer je die grootheid kunt aanvaarden, dan word je tot een openbaring van hogere kracht; dan ben je niet alleen maar een tijdelijk door de geest bevangene, die spreken moet over een God, Die hijzelf niet begrijpt.

Pinksterfeest is het stijgen van de geest tot God. Niet het afdalen van God tot de mens. Pinksterfeest is niet het bewustzijn, dat een ogenblik verdoofd wordt door de grotere kennis van een cosmisch weten

maar een wezen, dat - opgaand in de cosmos - het cosmisch weten zelve geworden is en leert zichzelf te uiten in de beperking van een stof-felijk bestaan. Daarom is het iedere mens mogelijk - in beperkte of grotere mate - het Pinkstergebeuren voor zichzelf te herleven. Er bestaat geen enkele grens. Want zoals de leraar Yogi zegt tot zijn leerling: "Zo gij meester zijt over Uzelve, zal alle wereld Uw slaaf zijn. Maar in het kennen van de wereld, zult ge slaaf van de wereld worden, omdat gij één zijt met haar, onverbrekkelijk verbonden tot het einde der dagen."

Vrienden, dit was mijn beschouwing over Pinksteren. Ik hoop; dat U mij het onconventionele karakter daarvan niet kwalijk zult nemen. Ik wens U verder een echt genoeglijk Pinksterfeest. Niet zozeer in de geest - want daar bestaat de conditie altijd gelijk - maar in de stof, waarin enige ontspanning, soms ten gunste kan komen van een geestelijk ontvaken.

- - - - -

Goeden morgen, vrienden.

Wanneer ik zo op het ogenblik de wereld bekijk, dan moet ik zeggen, dat het kerkelijke Pinksterfeest wel een soort reclame lijkt van: "Kom je erook bij? Ook jij hoort in het leger. Ook jou heeft de staat nodig, etc." Maar dan in een meer kerkelijke zin, zo iets van: de wereld heeft gelovigen nodig. En of je het gek vindt of niet, maar daar kan ik het mee eens zijn.

Laten we nu op het ogenblik eens even kijken, wat er zich afspeelt. Overal in de wereld is het haat en nijd en vechten. De golf van moord en doodslag, van opstand en verzet komt steeds dichterbij Europa en heeft op het ogenblik practisch het westen daarvan al bereikt. Het is geen simpele golf, want ze is begonnen in Indië (of Indonesië als U dat meer beroert), heeft zich in heel Azië geopenbaard en begint thans - na Rusland beroerd te hebben - ook hier in het westen te werken. En het gaat verder. U moet niet denken, dat het blijft bij Europa alleen; het gaat verder en het beroert steeds sterker Amerika, Engeland, enz.; de hele wereld trekt die golf rond. En ja, dat betekent zoiets als: "Jongens, sla mekaar nu maar dood, want....jullie menen het toch niet goed met ons." Een soort golf van wantrouwen. Om dan ook - het is zondag - een beetje bijbels te worden, krijg je zo het idee, dat al die conferenties, die worden belegd, niet veel meer zijn dan het bouwen van een politieke toren van Babel: iedereen spreekt en niemand verstaat elkaar. Ze spreken allemaal over democratie.... en ze bedoelen er allemaal wat anders mee. Het woord socialisme heeft zijn 179e betekenis bereikt in de laatste jaren. Rechtvaardigheid en vrede blijken voor sommigen synoniemen voor koude oorlog te zijn en voor anderen een uitdrukking van *laissez faire*.

Als je dit nu zo beziet, dan kom je toch wel tot de conclusie, dat een soort van Pinksteren helemaal niet uit de boze zou zijn en dat er nu eens één ogenblik zou moeten komen, waarin de mensen elkaar wel begrijpen; één ogenblikje, waarin ze het wantrouwen eens even vergeten. Het is per slot van rekening de strijd tegen elkaar; het pogen om altijd meer te zijn dan een ander. En ook om een ander te beschamen, wat eigenlijk de doodslag is voor alle geestelijke bewustzijn in de mens en elke stoffelijke mogelijkheid, die hij verworven heeft. Nu zou het natuurlijk dwaasheid zijn om verder in te gaan op alle somberheid, die in de wereld komt en die er op het ogenblik al weer te zien is, enz. Maar hier op Pinksteren vraag je je dan toch wel eens af: Waarom komt hier nu niet eens eventjes één wolkje van licht doordringen, dat aan al die lui laat zien, hoe stom ze zijn? Ja, en dan heb ik er maar één oplossing voor.

De mensen hebben helemaal geen zin in Pinksteren. Ze gaan liever dood op hun eigen stomme manier, dan dat ze leven met het bewustzijn, dat ze stommelingen zijn geweest. En dat blijkt voor een hele hoop mensen werkelijkheid te zijn. Alles liever dan erkennen, dat wij een fout hebben gemaakt; alles liever dan erkennen, dat wij egoïsten zijn.

Dat is natuurlijk een veelbelovend begin, hè. Om het nu eens eventjes over te brengen in andere termen: Zolang wij menen, dat wij de wijsheid in pacht hebben; zolang wij alleen de waarheid menen te kennen; zolang wij geloven dat ons denken het enig juiste is, kan er voor ons geen sprake zijn van bewustwording. Op het ogenblik dat wij één zijn, dat wij streven als geheel naar een bepaald doel, zijn er geen grenzen. Op het ogenblik dat die leerlingen eigenlijk het met elkaar eens waren: "Ja, we zijn zo bang als de dood, maar we durven...., we willen Jezus' lering niet prijsgeven," was de zaak in orde, toen was het Pinksteren. Toen ging er langzamerhand zo hier en daar een pitje op en voor ze het wisten, waren ze een macht geworden en het begin van een Christendom, dat de hele wereld zou overvleugelen. Het is alleen jammer, dat dergelijke pitjes van geloof zo gauw weer doven.

Sedertdien hebben we een hele hoop mensen gekregen, die alleen in zichzelf geloofden. Aardige voorbeelden kun je b.v. zien bij de Borgia's. Die geloofden zeker wel in de goedheid des Heren maar meer in de nuttigheid van het erven, waardoor ze dan ook voortdurend bezig waren om zich erflaters te verschaffen....middels kunstmiddelen. Sedertdien is er niet veel veranderd. Misschien dat ze tegenwoordig geen daadwerkelijk vergif meer gebruiken, maar dat zowel elkaar geestelijk en moreel om hals brengen en dat is het enige verschil.

Een ieder zoekt naar macht; een ieder zoekt naar zijn recht, zijn voordeel, enz. Ja, als je nu kijkt, wat er van het Christendom is overgebleven, dan is het niet veel, behalve de naam. Als je kijkt, wat er van de menselijkheid is overgebleven, dan gaat het toch aardig dezelfde kant uit. Toch moet er ergens een mogelijkheid zijn om van al die zijsporen, van die verwildering van al het goede in de mens, weer terug te komen op de juiste weg. U weet misschien allemaal, dat de Witte Broederschap - de krachten, die de Witte Broederschap leiden - een lange tijd hebben geprobeerd om de mensheid dan tenminste nog vrede te gunnen. En juist dit jaar, niet zo lang geleden, hebben ze gezegd: "Nu ja, gooi die remmen er maar af. Het is niet meer te houden." De mensen moeten elkaar eerst zozeer slaan, dat ze geen gezond verstand meer hebben, vóór ze gezond gaan denken. Want dat menselijke gezonde verstand is over het algemeen niets anders dan een psychotische toestand, waarbij een super-egoïsme wordt uitgedrukt in z.g. altruïstische termen. Dan moeten ze lijden.

Deze wereld staat misschien dichterbij een nieuw Pinkstervuur, een nieuw Pinkstergebeuren dan U denkt. Maar ze moet er eerst rijp voor worden gemaakt. En het schijnt, dat de menselijke geest iets met de kabeljauw gemeen heeft. Voordat de stokvis goed is, moet ze gebeukt worden. Voordat de mens tot inzicht komt van de werkelijke waarden van het leven, moet hij eerst zoveel slagen hebben, dat hij niet meer weet waar hij aan toe is.

Als dat Pinkstervuur eenmaal doorbreekt, dat licht, ja, dan kom je natuurlijk tot een nieuwe situatie. En die stel ik me dan ongeveer zo voor:

In de eerste plaats zal men niet meer spreken over een religie en ook niet meer over een algeheel geloof, maar slechts over een geloofsrichting, waarin velen met een ongeveer gelijksoortig denken elkaar weten te vinden.

In de tweede plaats: Men zal niet meer de nadruk leggen op het belangrijke van materiële regelingen en zekerheden. Dat is ook begrijpelijk. Want daar, waar de geest voldoende veerkracht heeft en voldoende

bewustzijn omtrent de eigen verplichtingen, zullen grote problemen nooit kunnen ontstaan.

In de derde plaats heb ik zo'n flauw idee, dat de mens zal proberen om het groepsbewustzijn te vervangen door mensheidsbewustzijn. En misschien is dat wel het meest treffende teken van een Pinkstergebeuren.

Misschien vinden jullie het vervelend, dat ik er alweer op terugkom, maar het hoort nu eenmaal bij de dag van vandaag en bij mijn onderwerp. Wanneer die 70 - je weet wel, de leerlingen - daar naar buiten toe huppelen in het frisse zonlicht uit hun duistere korenbeurs, dan voelen zij zich zo één, dat ze niet vragen: Willen jullie luisteren? Ze weten, dat die anderen er belangstelling voor hebben en ze spreken. En ze worden verstaan ook. Nu zou je kunnen zeggen: De korenbeurs, waar de mensheid op het ogenblik in zit, is zo'n klein beetje een manselijk bestel van fractietjes en grensjes, enz.; onze groep, mijn beroep, onze vakgroep, onze bond, onze partij, ons land, ons geloof, enz. enz. En nu is het gekke, als je zo'n korenbeurs hebt, dan stikt het ervan de ratten. Nu ja, nu de mensheid zichzelf zo'n soort graanbeurs, zo'n korenbeurs heeft gebouwd - dat is zo'n gebouw, waarin eigenlijk alles afgesloten is en duf - dan stikt het er ook van de ratten. En dan denken de mensen misschien, dat ze die ratten kunnen verdelgen. Daar zijn ze erg druk mee bezig. Geen dictatuur, niet dit en niet dat, maar het helpt hen geen steek. Want op het ogenblik, dat je hier één rattenhol dichtstopt, knagen ze er daar vijf bij. Als je hier één korrel graan voor ze wil redden, stelen ze aan de achterkant je hele jas weg en misschien je pantalon ook.

Zo gaat het hier op het ogenblik ook. Er is geen methode om het kwaad van de huidige maatschappij eenvoudig te verdrijven. Je moet die huidige maatschappij laten voor wat ze is; dan kunnen de ratten elkaar opeten. Je moet naar buiten gaan, contact opnemen met de cosmos, met de wereld.

Vóór het zover komt, moet het er binnen toch wel erg ondraaglijk zijn. En daarom kunnen we er heus nog wel op rekenen, dat er aardig wat klappen en schoppen vallen in de komende dagen. Je zou natuurlijk geneigd zijn pessimist te worden, maar aan de andere kant...zijn er slachtoffers gevallen onder die leerlingen daar in de korenbeurs? Helemaal niet. Integendeel, ze waren zulke goede propagandisten voor dat, waarin ze geloofden, dat als de priesters daartoe kans hadden gezien, ze hen onmiddellijk als handelsreizigers voor het joodse geloof hadden gekozen en goed betaald hadden ook. Dat aanbod hebben tenminste verscheidenen gekregen.

Wanneer U vrij uit breekt met de beperking van onze groep, ons dit, ons dat, men....enz., terwijl U gelooft in een goddelijke goedheid en een goddelijk licht, dan heeft U zoveel vermogens ter beschikking. Dan hoeft U zich van die hele wereld niets aan te trekken. Per slot van rekening, interesseert het U, dat een hyena ergens in Oost-Afrika op het ogenblik zich krabt, omdat hij last heeft van vlooiën? Neen, nietwaar? Dat zegt U niets. U vindt het wel aardig om het te horen, maar voor de rest heeft het geen betekenis. Nu, dat staat nog veel dichter bij U wanneer je geestelijk vrij begint te worden, dan hetgeen die wereld je te zeggen heeft met haar problemen. Want dan gaat het er niet meer om, wie elkaar nu wel dood zullen slaan en wie niet, maar dan gaat het erom, in hoeverre je in staat bent het goddelijk licht op die wereld te brengen. Het gaat er niet meer om, dat je een waarheid van jezelf aan een ander geeft, of dat je een geloof van jezelf aan een ander geeft, maar dat je die waarheid belééft en daardoor aan anderen leert. En misschien dat het daarom wel goed is, dat de mensheid de kans krijgt om in de komende tijd uit te razen; dat verschillende rampen - nou ja, rampen, grote ongelukken dan - als een soort interpunctatie worden gebruikt tussen de

opstanden, revoluties, stakingen en verdere politieke problemen. Dan heeft U het bewijs, dat die stoffelijke wereld niet voldoende is. Dan weet U, dat wat van binnen leeft, iets meer vraagt dan die wereld ooit kan geven. En als U dat weet en U kunt aanvaarden, dat hetgeen er in U leeft belangrijker is dan alle uiterlijkheid, dan komt U er.

Ik zou er nog wat bij willen zeggen. Je kunt op een gegeven ogenblik zeggen: "Ja, maar zonder de dubbeltjes redden wij het ook niet." Als ik terugdenk aan mijn vrouw zaliger, die vond elk dubbeltje, dat ik in m'n zak had nog te weinig en dan ging ze kijken of ik ergens anders nog wat had weggestopt. Voor haar was een uitgebreid huishoudgeld het summum summarum, een soort hemel op aarde. Zolang je zo bent, kom je niet vrij. Je moet je niet afvragen: "Zal ik morgen genoeg hebben?" Je moet zeggen: "Vandaag heb ik genoeg, dus zal ik morgen genoeg hebben. Want met hetgeen ik krijg, zal ik er komen." Je moet jezelf niet gaan afvragen: "O, zal ik het nu wel klaarspelen?" Neen, je moet zeggen: "Vandaag speel ik het klaar met wat ik vandaag moet doen en daarom zal ik het morgen ook klaarspelen. Want dit is maar een uiterlijkheid; wat er van binnenin zit, dat is van veel groter belang, en dat zal ten slotte de reactie van de wereld bepalen.... ook wanneer me dat nu niet helemaal opvalt."

Je moet een klein beetje loskomen van wat zich zo aan de buitenkant toont. Als je dat nu kunt, dan kun je leven uit je innerlijke krachten. Die innerlijke krachten zijn heel wat meer waard dan je denkt. Die krachten waren in staat om van mensen, die hazen waren naar het hart en ezels naar het verstand, paragonen van moed en van wijsheid te maken; die waren in staat om van mensen, die alleen nog maar een stamelend woord durfden sissen en fluisteren in het donker, mensen te maken, die met volle stem luidkeels en voor iedereen begrijpelijk en verstaanbaar de voor die tijd ketterse dingen, die de waarheid vormden, konden uitspreken. En die mogelijkheid bestaat er voor U ook.

Ik zou zeggen: "Wanneer het een beetje somber lijkt in de wereld, wanneer je meent, dat het jou nu net niet meeloopt, wanneer je meent, dat de wereld zo dadelijk wel onder zal gaan in het geweld, trek je er niet veel van aan. Probeer het eens op zij te zetten. Probeer je te refereren aan dat, wat er van binnen woont. Dan zul je misschien een flauw idee krijgen van wat Pinksteren betekent: een leven met een eeuwigheid, waardoor je al die kleine dingetjes eenvoudig arrangeert, zoals het nodig is voor je. Aan de uiterlijkheid hangen is altijd zorg en ellende. Kun je de innerlijke waarde vatten en daarmee werken, dan regelt zich de rest ook, zonder dat jij er wat voor doet. Zoals de apostelen en de leerlingen werden verstaan door lieden, die normalerwijze geen jota hadden moeten snappen, in de eerste plaats van hun woorden, in de tweede plaats van de inhoud van die woorden en die ze nu konden begrijpen."

En als we het nu daarop houden, dan wens ik jullie allemaal een gezellig persoonlijk Pinksterfeest, waardoor je eventjes boven al die kleinigheden uitstijgt en voor jezelf iets vindt van het geluk, dat eigenlijk voor iedereen toch wel is weggelegd.